

دنیای پر رمز و راز جواهرات

فکرش را بکنید به يك مهماني دعوت شده‌ايد كه همه فاميل و كلي از افراي كه با آنها رودربايستي داريد در آن حضور دارند. بعد از كلي فكر و برو بيا و پاساژ گردي بالاخره لباس مورد نظرتان را پيدا مي‌كنيد...

فكرش را بكنيد به يك مهماني دعوت شده‌ايد كه همه فاميل و كلي از افراي كه با آنها رودربايستي داريد در آن حضور دارند. بعد از كلي فكر و برو بيا و پاساژ گردي بالاخره لباس مورد نظرتان را پيدا مي‌كنيد. ديگر همه چيز براي حضور در يك مهماني رسمي و مجلل آماده است. تنها يك مساله مي‌ماند؛ اين كه چه نوع سرويس جواهراتي به گردن و گوشتان بياويزيد يا دستتان كنيد كه برازنده شأن شما و مجلس باشد.

انتخاب جواهرات هميشه يكي از مسائل مورد نظر خانمها در بدو دعوت به مهماني بوده و هست. فرقي نمي‌كند كه يك مهماني مجلل باشد يا يك جشن تولد ساده. آنچه اهميت دارد تناسب سرويس طلا و جواهرات با رنگ لباس و مد آن است كه البته منحصر به زمان حال نيست و از زمانهاي دور به عنوان يكي از تمايلات فرعي بشر مطرح بوده است. گرايش به زيبايي و زيباتر شدن در وجود هر آدمي نهفته است. چه زن و چه مرد هر دو مي‌كوشند با هر وسيله آرايشي و زينتي خود را به شكل و شمالي زيباتر دربياورند. با اين كه بيشتر طرفداران به وسايل زينتي را خانمها تشكيل مي‌دهند ولي هزاران سال پيش اين مردها بودند كه به خودشان گردنبندي آويزان مي‌کردند، دستبندي مي‌بستند و موهايشان را با برگ درختان زينتي مي‌دادند. در قرون وسطي نيز سنگهاي صاف و صيقل شده و نسبتاً روشن را از وسط سوراخ مي‌کردند و با طناب گردنبندي مي‌ساختند. استفاده از جواهرات در اين دوران به معنای تراشيدن سنگهاي گرانبها و آويزان كردن آنها در گوشه لباس، كمربند و غلاف شمشير جنگاوران بود. با شروع رنسانس در قرن چهاردهم و كشف راههاي دريائي و سرزمينهاي جديد در آمريكا و پيدايش طلا استفاده از گردنبندي و گوشواره و سنجاق لباس ميان افراد طبقه اشراف رايج شد. ابتدايي ترين سنجاق سينه كه امروز در موزه ويكتوريا و آلبرت لندن قرار دارد، صفحه دايره‌اي شكلي است كه به وسيله يك سوزن در مركز آن، روي لباس و شل نصب مي‌شد. در قرن شانزدهم طراحي جواهرات به صورت آنچه امروز مي‌شناسيم و با طراحي يك دستبندي به صورت زنجير كلفت آغاز شد. زنجير ساعت و حلقه نيز براي نخستين بار در فرانسه و در قرن هفدهم ساخته شد. سنجاقها مرواريد كاري شدند و از هنر ويتراري (نقاشي روي شيشه) براي ساختن گردنبندي استفاده شد. قرن 19 ظهور سنگ مشكي در صنعت طلا و جواهر بود. استفاده از آلياژهاي مختلف در زيورآلات را هم آلمانيها با ساخت بندساعت از جنس پلاتين در طراحي جواهرات مد كردند. بيشترين اشكالي كه آن زمان در طراحي زيورآلات استفاده مي‌شد عبارت بودند از گل، خوشه گندم، پروانه و خورشيد كه هر کدام به عنوان يك سمبل شناخته مي‌شدند. سنجاق سينه به شكل گل كه با شيشه‌هايي به رنگ نارنجي تزئين شده باشد، نماد باروري و پاكي است كه دوشيزگان در مهمانيها بر لباس هایشان نصب مي‌کردند.

كارتيه، طراح و جواهرساز فرانسوي در سال 1925 انگشترتي ساخت كه از 3 حلقه باريك از طلاي زرد، قرمز و سفيد تشكيل شده بود و ديري نپاييد كه به يكي از پرفرودارترين و محبوب ترين مدل حلقه‌ها بين زوجها تبديل شد. ساخت گوشواره‌هاي بلند و دنباله دار هم محصول همين قرن است.

و اما امروز

در قرن بيست و يكم و آن هم سال 2010 كمتر تبليغي براي طلا و جواهرات ديده مي‌شود و افراد بيشتر گرايش به خريد زيورآلاتي دارند كه از جنس نقره، تيتانيوم، نيكل، استيل و سنگهاي زينتي ساخته شده باشند. اين كه چرا طلاي زرد علي‌رغم داشتن زيبايي و درخشش و پشتوانه مالي و سرمايه‌اي، كمتر مورد توجه جوانها قرار دارد و به آن اهميتي نمي‌دهند را بايد در رسوخ فرهنگ شرقي بويژه مردمان چين، تايلند و هند جستجو كرد. استفاده از گردنبندهايي با مدالهايي چون كژدم و اژدها اكنون ميان جوانان كشورهاي شرق آسيا به يكي از اجزاي لاينفك مد بدل شده است و البته اين درحالي است كه علي‌رغم باور آنها به نيكوبي اين اشكال، هيچ اشاره‌اي به مثبت و خير بودن اين فرمها در فرهنگ ايراني نشده است. از نمونه‌هاي آن مي‌توان به اژدها اشاره كرد كه در فرهنگهاي مختلف، معاني متفاوت دارد. اژدها در فرهنگ چينيها، آورنده آب و باران لقب دارد در صورتي كه در فرهنگ ايران باستان، به عنوان حيواني با روحيه اهريمي و ويرانكاري شناخته شده است. كژدم نيز در فرهنگ چين آفريننده نور و روشنايي است ولي در فرهنگ ايران به عنوان نماد مرگ، ويرانگري و مصيبت نام گرفته است.

مد جواهرات در ايران

طلا ميان ايرانيان همواره به عنوان منبعي براي پس انداز مطرح بوده و هست و شايد بتوان گفت ايرانيان نگاهي انگليسي به طلا دارند. به طور كلي در دنيا 2 ديده‌گاه متفاوت درباره طلا وجود دارد. اولين ديده‌گاه مربوط به انگليسي‌هاست كه طلا را مهم ترين پشتوانه در زندگي مي‌دانند و طلاي خوب را با عيار آن مي‌سنجند و ديده‌گاه بعدي مربوط به ايتاليائي‌هاست كه بيش از آن كه به بعد مادي آن توجه كنند، فرم و زيبايي آن را مورد توجه قرار مي‌دهند. ايرانيان نيز با گذشت سالها حالي ميانه‌رو پيدا کرده‌اند و علاوه بر نگاه ارزشي، به جنبه‌هاي زيبايي‌شناسانه آن نيز اهميت مي‌دهند. اكنون با گذشت سالها از حضور طلاي سفيد در بازار جواهرات، اين فلز همچنان در صدر فلزهاي محبوب قرار دارد. به گفته محمد كشتي آراي، رئيس اتحاديه كشوري طلا، طلاي سفيد سالهاست در بيشتر

کشورهای دنیا حرف اول را می‌زند و افراد تنها در صورتی تمایل به استفاده از طلای زرد از خود نشان می‌دهند که با پلاتین ترکیب شده باشد. وی با گرانقدر شمردن برلیان و یاقوت در میان سنگ‌هایی به کاررفته در جواهرات گفت: بعد از برلیان، یاقوت و زمرد در ردیف گرانبهاترین سنگ‌ها به شمار می‌روند که در جواهرات استفاده می‌شود. کشتی‌آرای 4 عامل را در تعیین قیمت سنگ‌ها مهم عنوان کرد و گفت: رنگ، وزن، تراش و میزان ناخالصی 4 عامل مهم و تعیین‌کننده در سنجش قیمت سنگ‌ها هستند که در زمان خرید و فروش آنها مورد آزمایش قرار می‌گیرند. این کارشناس جواهرات همچنین درخصوص تغییر مد در جواهرآلات گفت: با گسترش استفاده از رسانه‌هایی چون اینترنت و ماهواره، تغییر مد جواهرات در ایران نیز همگام با دیگر کشورها صورت می‌گیرد به طوری که استفاده از گردنبند یا گوشواره به عنوان تنها زیورآلات روزانه تغییری است که امروزه همراه با دیگر نقاط جهان در کشور ما نیز اعمال شده است.

نکته:

طلای سفید سال‌هاست در بیشتر کشورهای دنیا حرف اول را می‌زند و افراد تنها در صورتی تمایل به استفاده از طلای زرد از خود نشان می‌دهند که با پلاتین ترکیب شده باشد.

امیر حسین دلبری، طراح جواهرات نیز با بیان این‌که ایرانیان بسته به نوع منطقه زیستی و جغرافیای خود از جواهرات متفاوتی برخوردارند، گفت: در ایران باستان هرکدام از قبایل و اقوام ایرانی بسته به ویژگی زیستی و محیط جغرافیایی خود مدل خاصی از زیورآلات را برای خود تهیه می‌کردند. به گفته وی، مشخصه اصلی جواهرات در منطقه ترکمن صحرا، صدای شرشره و آویزهای آن است که به صدای پر زدن غاز شباهت دارد. وی همچنین با اشاره به جعبه‌های کوچکی که ترکمن‌ها برای محافظت و حمایت نیروهای معنوی به گردن می‌انداختند، گفت: با ورود اسلام به ایران جواهرات کاربردی مذهبی هم پیدا کردند و حتی بعدها حالت تعویذ و نمادی برای نجات از اهریمن و نیروهای شیطانی به خود گرفتند. به گفته وی استفاده از انگشترهای نقره با سنگ عقیق و فیروزه را که امروز بیشترین کاربرد در میان مردم ناحیه خراسان دارد باید حاصل این تفکر دانست. وی که سبک جدیدی را در طراحی جواهرات با نام طراحی مدرنیسم ایرانی پایه‌گذاری کرده است. دلیل افزایش خرید بدلیجاتی که از کشورهای مثل تایلند وارد می‌شوند را تنوع زیاد و هزینه کم آنها دانست و در پاسخ به این پرسش که چرا در ایران با وجود ذخایر عظیم سنگ‌های زینتی و همچنین استعداد و خلاقیت هنرمندان در طراحی‌های ناب، همچنان شاهد واردات زیورآلات از دیگر کشورها هستیم، گفت: اگر چنین زیورآلات وارداتی در ایران ساخته شوند از میزان اجرت ساخت و قیمت بالاتری برخوردار خواهند بود و به همین دلیل استفاده‌کنندگان از این زیورآلات که بیشتر جوان‌ها هستند، ترجیح می‌دهند نوع وارداتی آن را که قدرت خریدشان را نیز بالا می‌برد، انتخاب کنند. به گفته دلبری تا وقتی به جواهرات به عنوان یک صنعت دیده نشود و طراحان طلا و جواهرات صنفی مخصوص به خود نداشته باشند که از کپی غیرقانونی طرح‌هایشان جلوگیری شود و آنقدر مجال ظهور داشته باشند که بتوانند طرح‌هایشان را با قیمت کمتر در اختیار سازنده قرار دهند، این وضعیت به همین منوال ادامه خواهد داشت.

بهار مهرنژاد / جام‌جم